



ת"פ 6859/10/12 - מדינת ישראל נגד שמעון בן גיגי, דוד פופקו, אילן פייר יאן וינלדה, עמיחי זוארץ

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 6859-10-12 מדינת ישראל נ' בן גיגי ואח'
בפני כב' השופטת חגית מאק-קלמנוביץ, ס. נשיא

בעניין: מדינת ישראל

ע"י עו"ד דקלה לוי

מיחידת תביעות ש"י

נגד

1. שמעון בן גיגי

ע"י ב"כ עו"ד רועי בראונר

2. דוד פופקו

ע"י ב"כ עו"ד עדי קידר

3. אילן פייר יאן וינלדה

ע"י ב"כ עו"ד יצחק במ

4. עמיחי זוארץ

ע"י ב"כ עו"ד אהרון רוזה

הכרעת דין

החלטתי להרשיע את נאשם 1 בעבירה של תקיפה בנסיבות מחמירות, ולזכות את יתר הנאשמים, כמפורט להלן:

האישום

- נגד הנאשמים הוגש כתב אישום המייחס להם אירוע של תקיפה שהתרחש בסמוך ליישוב סוסיא שבדרום הר חברון. כתב האישום תוקן מספר פעמים. התיקון הראשון נערך לאחר איתורו של נאשם 4 שבשלב הראשון לא אותר ולא נכלל בכתב האישום המקורי. לאחר מכן הוכנסו שינויים בעבירות שיוחסו לנאשמים השונים. בסופו של דבר גובש כתב אישום המייחס לנאשמים 1 ו-4 מעורבות בביצוע עיקרי של העבירות העיקריות המתוארות בכתב האישום, ולנאשמים 2, 3 סיוע בביצוע, כמפורט להלן:
- ביום 4.10.12, בשעה 14:10 או בסמוך לכך, בסמוך ליישוב סוסיא, הגיעו לשטח שני שוטרים סמויים כשהם מחופשים לפלסטינאים תושבי המקום (להלן: השוטרים), וברשותם חמור. זמן מה אחרי שהתמקמו בשטח הגיע לעברם נאשם 4 כשהוא רעול פנים ובידיו מקל, ואמר לשוטרים כשהוא מנופף בידו: "זה שטח שלנו, מה אתם עושים פה, תעופו מפה". "המקום שלנו, אם אתה לא הולך זה ייגמר



ברע". השוטרים ענו לו בערבית כי אינם מבינים עברית.

3. כעבור מספר דקות הגיעו למקום נאשמים 1-3 כשהם רעולי פנים, וחברו לנאשם 4. תפקידו של נאשם 1 היה לתעד את האירוע במצלמה. נאשם 1, שפניו היו מכוסים בחולצה אדומה, התקדם יחד עם נאשם 4 אל השוטרים ובעט בעיטת הדיפה בבטנו של השוטר עוז ויטורי (להלן: השוטר עוז). נאשם 4 היכה את השוטר עוז במקל, השוטר שניסה לבלום את המכה קביל מכה בידו והמקל התנפץ על ראשו. מעוצמת המכה נפל השוטר עוז על הארץ, ונאשם 4 זרק עליו את חלקי המקל שבידו. נאשם 1 התקדם לעבר השוטר עוזי ונה והיכה אותו. השוטרים צעקו לעבר הנאשמים "משטרה" וריססו לעברם גז מדמיע. באותו זמן עמדו נאשמים 2 ו-3 במרחק מה מהנאשמים 1 ו-4, ונאשם 3 תיעד את האירוע. בשלב זה זרק נאשם 1 לעבר השוטר עוז אבן. השוטר עוז צער לעברם אנחנו משטרה, נעצור את כולכם עכשיו, והנאשמים ברחו מהמקום. במהלך המנוסה השוטר עוז התקרב לעבר הנאשמים ונאשם 2 הרים לכיוונו אלה באופן מאיים. כתוצאה מהתקיפה נגרם לשוטר עוז חתך בראשו, נפיחות וסימני חבלה בחלקו האחורי של הראש ובזרוע ימין.

4. לנאשם 1 מיוחסות עבירות של תקיפה וחבלה ממשית על ידי שניים או יותר והשתתפות בהתפרעות, לנאשם 2 מיוחסות עבירות של איומים, השתתפות בהתפרעות וסיוע לתקיפה וחבלה ממשית על ידי שניים או יותר, לנאשם 3 השתתפות בהתפרעות וסיוע לתקיפה וחבלה ממשית על ידי שניים או יותר, ולנאשם 4 תקיפה וחבלה ממשית על ידי שניים או יותר, איומים והשתתפות בהתפרעות.

עיקרי העובדות שאינן שנויות במחלוקת

5. אין מחלוקת על עיקרי העובדות כדלקמן: במסגרת מבצע משטרי יזום, שני השוטרים שהתחזו לערבים. הם יצאו לדרך עם חמור, הגיעו לאזור "גבעת הדגל" שבסמוך ליישוב סוסיא. שהו שם פרק זמן של כשעה ויותר. האירוע היזום תועד וצולם. אדם כלשהו, שהמאשימה טוענת שהוא נאשם 4, (להלן: החשוד הראשון) הגיע למקום והתעמת מילולית עם השניים. דרש מהם לעזוב את המקום. השניים נשארו במקום. האדם קיים מספר שיחות טלפון. לאחר זמן מה הגיעו למקום נאשמים 1-3. נאשם 1 חבר לאדם לחשוד הראשון, ושניהם יחד הגיעו למקום הימצאם של השוטרים. החשוד הראשון תקף את אחד השוטרים באמצעות אלה שהחזיק, עד שהשוטר נפל לארץ והמקל נשבר. נאשם 1 תקף את השוטר האחד. פרטי התקיפה והאירוע יידונו להלן. בשלב זה הזדהו השוטרים כשוטרים, ולאחר מכן אף הגיעה למקום תגבורת. החשוד הראשון והנאשם 1 ברחו מהמקום. נאשמים 1-3 נעצרו בסמוך למקום האירוע. לטענת התביעה נאשם 2 סייע לעבירות בכך שאחז באלה ואיים על השוטרים, ונאשם 3 סייע בכך שצילם את האירוע. עם זאת, אין מחלוקת, והדבר נראה בבירור בצילומי האירוע, שנאשמים 2 ו-3 לא נכחו במקום התקיפה עצמו. באשר לנאשם 4, קיימת מחלוקת לגבי השאלה אם הוא האדם הראשון שהגיע למקום. נאשם 4 טוען שלא נכח כלל באירוע.

6. המקום המדויק שבו נמצאו השוטרים ובו התרחש האירוע הוא גבעה המכונה "גבעת הדגל", בסמוך ליישוב סוסיא ולחוות הר סיני. עדים שונים נקבו במרחקים שונים בין המקום לבין גבול החווה. גם מצפיה בצילומים המתארים את האירוע ניתן להבחין בבתי הסמוכים למדי של היישוב והחווה. אף אחד מהעדים לא הסתמך על מדידות מדויקות אלא על הערכות שונות, כך שלא ניתן ואף אין צורך בקביעת מרחק מדויק. די בקביעה שהמקום נמצא מספר קטן של מאות מטרים מגבול חוות הר סיני, שהיא עצמה נמצאת בפאתי היישוב סוסיא.



אין מחלוקת בדבר זהותם של נאשמים 1-3, ותיאורם העולה מן התיעוד הצילומי. נאשם 1 לבש מכנסיים קצרים, ללא חולצה, ופניו היו מכוסים בחולצה שתוארה כאדומה או סגולה. נאשם 2 לבש מכנסיים בצבע ירוק ללא חולצה ופניו היו רעולים בחולצה בהירה. נאשם 3 לבש מכנסיים שחורים וחולצה לבנה ופניו רעולים בחולצה לבנה.

ראיות עיקריות - כללי

7. כאמור, האירוע נשוא כתב האישום תועד וצולם על ידי מספר צוותי צילום שנכחו בסמוך לאירוע. דיסקים הכוללים את התיעוד הוגשו וסומנו ת/10 - ת/14. המשמעותיים מביניהם הם בעיקר ת/11 ו- ת/14, בהם ניתן לראות את האירוע מזוויות שונות ברצף המאפשר התרשמות טובה. נראים בין היתר הגעתו של החשוד הראשון, רעול פנים, לאזור, מפגש מילולי בינו לבין השוטרים, שיחה של החשוד הראשון בטלפון, הגעת נאשמים 1-3 למקום ותקיפת השוטרים על ידי נאשם 4 והחשוד הראשון. כמו כן ניתן לראות את נאשמים 2 ו-3 שנעצרו במרחק מה מהמקום ולא נטלו חלק באירוע התקיפה עצמו, ואת הליך המעצר של חלק מהנאשמים. בהמשך אפנה על פי הצורך לעובדות קונקרטיות הנראות בדיסקים.
8. העד עוזי ונה הוא אחד משני השוטרים הסמויים שהשתתפו באירוע. הוא היה לבוש כערבי וחבש כפיה (עמ' 33 שורה 13). העד העיד כי הוא משרת כלוחם ביס"מ ש"י מזה כשמונה עשרה שנה. את תפקידו באירוע תיאר: **"המשימה היתה לתפוס קבוצה של בחורים שמרביצים באזור. התבקשנו להיכנס באוריינטציה ערבית. נתבקשנו להיכנס לאזור פאתי סוסיא מכיון מערב והונחינו לא להיכנס לשטחים חקלאיים ולא לגדר היישוב ולעמוד שם ולחכות כפיתיון לקבוצה שתחליט לתקוף אותנו"** (פרוטוקול עמ' 31 שורות 13-19).
- העד תיאר כי בסביבות השעה 15:00 יצא אליהם מכיון חוות הר סיני בחור עם גופיה לבנה, רעול פנים, הגיע לשטח בו ישבו השוטרים ואיים עליהם שאם לא יעזבו את המקום זה ייגמר רע. הבחור היה עם מקל. לאחר שלוש דקות של איומים התרחק, שוחח בטלפון והעד שמע אותו מחפש את דוד. השוטרים נשארו במקום והכינו קפה. לאחר עשר דקות הגיעו ארבעה אנשים מכיון צפון, לא מכיון החווה. שניים מהם נשארו על הציר כשאחד מהם מתעד במצלמה, ושניים התקרבו לעבר השוטרים. הם פנו לעוז, השוטר הנוסף, במגמת תקיפה, ואחד מהם שאינו החשוד הראשון שהגיע בעט בעוז בבטן. בחור זה לבש מכנסיים קצרים ורעלה אדומה. לאחר מכן הבחור השני (דהיינו החשוד הראשון שהגיע) הניף את המקל והיכה את עוז עד שהמקל נשבר לו על הראש. בשלב זה השוטרים צעקו משטרה, ועוז נפל על הרצפה. התוקף עם המכנסיים הקצרים פנה אל העד שהבין שהוא עומד לתקוף אותו, ולכן הוציא גז פלפל, צעק "משטרה" וריסס את הגז. אולם בשל הרוח מעט מהתרסיס פגע בתוקף, ורובו חזר לכיון השוטר. לאחר שפקח את עיניו, החל לרוץ אחרי מי שתקף את חברו השוטר עוז, שבו ראה חשוד עיקרי בשל חומרת התקיפה. הוא רדף כ-50 מטר, אך לא הצליח לתפוס את הבחור שהיה מהיר יותר, וגם בשל הרסס בעיניים. לכן חזר לעוז כדי לא להשאירו לבד בשטח עם שלושה חשודים אחרים (עמ' 31 שורה 22 - עמ' 32 שורה 9).

9. העד הוסיף כי השוטר עוז רדף אחר בחור שברח ותפס גם את האנשים שהיו על הציר. הוא נשאל מיהם והשיב שאינו יודע, וכי אלו **"שניים שלא היו רעולי פנים ולא השתתפו בתקיפה"** (עמ' 32 שורה 20). בחקירתו הנגדית חזר על כך שלא הותקף על ידי נאשמים 2 ו-3 ונאשמים אלה נשארו מאחור (עמ' 36 שורות 2-5). בהמשך העריך את המרחק בין מקום האירוע לבין מקום הימצאותם של



נאשמים 2, 3 בכ-40-50 מטר (עמ' 41 שורות 11-14).

העד תיאר את החשוד הראשון שהגיע למקום כבחור רזה, לא צנום, גובהו בין 1.70 ל-1.80 מטר, בעל עיניים בהירות. פניו היו מכוסים, הוא לבש גופיה והחזיק מקל שבקצהו מסמרים (עמ' 33 שורות 15-17).

10. העד עוז ויטורי הוא השוטר המוסווה השני שהשתתף במבצע. העד שירת ביס"מ שי כשש שנים. לדבריו התקבלו ידיעות על תקיפת פלסטינים באזור סוסיא על ידי רעולי פנים. הפלסטינים הגיעו למשטרה מספר פעמים והתלוננו על כך. העד תיאר את ההכנות למבצע, כאשר הוא והשוטר עוזי הביאו חמור מהשירות הוטרינרי, והתכוונו למבצע במשך שבועיים. הם התבקשו "**לשמש כפתיון ולהתחפש לפלסטינים שיגיעו אלינו רעולי פנים ויתקפו אותנו**" (עמ' 46 שורות 10, 11). הם יצאו לכיוון סוסיא העתיקה לקראת השעה 13:00 והגיעו רגלית לשטח לקראת 14:00, כשהם אוחזים בחמור וצועדים. כשהגיעו לשטח הסתובבו שם, הדליקו מדורה קטנה והכינו קפה. לאחר כעשרים דקות הגיע רעול פנים שלשבש מכנסיים שחורים וחולצה על פניו. הוא צילם, אמר שהמקום "שלנו" ושיש להם דקה לעזוב. השוטרים השיבו לו כי המקום שלהם. האדם דיבר בטלפון וצילם את השוטרים בטלפון. הוא דיבר בטלפון עם בחור בשם דוד ואמר לו להגיע לגבעה. השוטר העביר דיווח על כך.

לאחר מספר דקות הגיעו עם החשוד הראשון עוד שלושה אנשים, כולם רעולי פנים. לדבריו העד הוא עמד עם עוזי על יד החמור, והבחין באדם ללא חולצה הלובר מכנסי ג'ינס קצרים וחולצה סגולה על פניו, שעמד לבעוט בו. השוטר צעק בערבית "שו מאלק", ואותו אדם, (אשר אין מחלוקת שהוא נאשם 1) נתן לו בעיטת הדיפה. אז, לדבריו השוטר, הוא קיבל אלה בראש, נפל על הרצפה למשך כמה דקות ו"ראה שחור". כשהתעורר הבין שעליו להזדהות כשוטר. הוא צעק "משטרה" בתוספת קללה, ובזמן שצעק אותו אדם עם כיסוי הפנים הסגול זרק עליו אבן. העד הוסיף כי הלך לחפש את השוטר עוזי, וראה אותו חוזר לאחר מרדף. אז ביצע מעצר של נאשם 3 שהיה אף הוא רעול פנים (עמ' 46 - עמ' 47 שורה 3).

11. בנוגע לאופן מעצרו של נאשם 3, ויטורי העיד כי הנאשם ניסה לברוח, הוא התיז עליו גז פלפל והוריד אותו לרצפה, ולאחר מכן אצק אותו בעזרת אדם נוסף (עמ' 47 שורות 9-11).

בחקירה נגדית לב"כ נאשם 3 העיד כי ראה את מי שצילם את האירוע מנסה לברוח. הוא רץ אליו והוריד לרצפה לאחר שהתיז עליו גז פלפל. לדבריו אותו אדם (נאשם 3) עמד במרחק 150 - 200 מטר ממנו, ולא סיכן אותו (עמ' 61 שורה 20 ואילך). בהמשך החקירה טען העד כי חשש שאותו אדם יתקוף אותו, מעצם העובדה שבא לאירוע רעול פנים (עמ' 63).

12. חלק גדול מעדי התביעה העידו ונחקרו אודות פרטים הקשורים לבחירת המקום בו נמצאו השוטרים, דרכי התגובה המתוכננות, אמצעי ביטחון שונים שננקטו ונושאים מבצעיים שאינם רלוונטיים לשאלת אשמתם של הנאשמים ולהכרעת הדין. לא אסקור כאן את כל העדויות שאינן רלוונטיות בעיני.

ראיות לגבי נאשם 1

13. שני השוטרים בעדויותיהם המפורטות לעיל תיארו כי נאשם 1, שאת פניו כיסתה חולצה אדומה, בעט בשוטר עוז. הדבר נראה בבירור גם בשני הדיסקים העיקריים הכוללים תיעוד האירוע, ת/11 ו-ת/14.

למעשה אין מחלוקת על כך שהנאשם בעט באחד השוטרים ולאחר מכן זרק אבן שלא פגעה באיש. השאלה העובדתית השנויה במחלוקת היא האם השוטרים הזדהו כשוטרים עוד לפני זריקת האבן.



גירסת נאשם 1

14. נאשם 1 נחקר במשטרה פעמיים. בהודעותיו ת/1 ות/2 הביע מחאה על התנהלות המשטרה ועל יצירת הפרובוקציות. כשנשאל שאלות לגופו של עניין השיב כי הוא שומר על זכות השתיקה ולא השיב דבר.

בעדותו בבית המשפט תיאר הנאשם את הרקע שלו בהכרת האזור ועד כמה נוכחותם של ערבים במקום, בנסיבות האירוע, היתה חריגה ועוררה חשש שמדובר באנשים האוספים מידע או עומדים לבצע פיגוע. הוא הוסיף כי כיון שאותו זמן היה חג הסוכות, מדובר ב"חריג יהודי" שבו קיימת היערכות מיוחדת של המשטרה והצבא.

את יציאתו למקום כשהוא רעול פנים הסביר הנאשם בכך שהמציאות במקום היא כזאת שפעילי שמאל המסתובבים במקום עלולים להגיש נגדו תלונות שוא אם יזוהה (עמ' 169 שורה 11 ואילך).

15. לגבי האירוע תיאר כי יצא עם נאשמים 2 ו-3 לגבעת הדגל, מרחק קצר, עזב את שני חבריו מאחור ורץ קדימה לבד, בהרגשה שעליו להגיע כמה שיותר מהר. כשהגיע למקום ראה שני אנשים, ניגש לצעיר מביניהם ונתן לו "בעיטת הדיפה לכיוון הבטן". להפתעתו הבחור הוציא גז פלפל והחל לרסס אותו. לדברי הנאשם הדבר אישש את חששותיו, ובמצב שאינו רואה דבר בגלל גז הפלפל הרים אבן וזרק אותה, ולאחר מכן החל לרוץ עד שנעצר על ידי כוחות שהגיעו למקום (עמ' 168 שורה 22 ואילך).

בחקירתו הנגדית פירט הנאשם ואמר כי לאחר שרוסס בגז פלפל לא ראה שוטרים ולא ראה שום דבר. הוא שמע "בסרט" משטרה, אבל בשל הריסוס בגז לא היה אכפת לו מה נאמר. הנאשם הוסיף כי לא ידע שמדובר בשוטר, וכל מגמתו היתה לברוח מהמקום, הוא לא הקשיב לצעקות (עמ' 172, 173).

דין והכרעה - נאשם 1

16. מצפיה בדיסק ת/14 התרשמתי כי הקריאה "משטרה" הושמעה שברירי שניה לפני שהנאשם החל בפעולה של הרמת האבן וזריקתה. עוד קודם לכן נשמעים קולות שונים, אולם לא זיהיתי בהם את הקריאה משטרה. כך שזריקת האבן נעשתה שניות ספורות ומעטות לאחר הזדהות השוטרים כשוטרים. במצב כזה הציפיה מאדם לקלוט את האינפורמציה, לעבדה ולעצור את זריקת האבן שהתהליך לקראתה כבר החל, היא גבולית. על אחת כמה וכמה כשמדובר באדם אשר שניות אחדות קודם לכן רוסס בגז פלפל, כך שיכולת הקליטה בחושיו ומצבו התודעתי אינם כשל אדם סביר. ניתן אף לראות כי זריקת האבן היתה בלתי ממוקדת והיא לא היתה כלל קרובה לפגוע בשוטר. בנסיבות אלו אני סבורה שאין לייחס לנאשם 1 אחריות לזריקת האבן כלפי השוטר.

אני סבורה, איפוא, שיש להרשיע את הנאשם בעבירה של תקיפה. באשר לנסיבות המחמירות, לא הוכח כי נגרמה לשוטר חבלה של ממש כתוצאה מתקיפת הנאשם 1 (הוכחו חבלות בראש ובחלק הגוף העליון, שניתן לייחס לתקיפה על ידי החשוד הראשון). על כן אני מרשיעה את נאשם 1 בתקיפה סתם בצוותא, על פי סעיף 379 בנסיבות סעיף 382 (א) לחוק העונשין.

ראיות לגבי נאשמים 2 ו-3

17. אין מחלוקת על כך שנאשמים 2 ו-3 לא נטלו חלק בתקיפה עצמה ואף לא נכחו במקום התקיפה. בזמן האירוע הם נמצאו על שביל במרחק שתואר על ידי עדים שונים בין 200-50 מטר ממקום הימצאם של השוטרים. הדבר עולה בבירור גם מת/11 בו ניתן להבחין במיקום השונה של נאשמים אלה,



וכן מת/14 בו נאשמים 2 ו-3 אינם נראים כלל באירועי התקיפה.

על התשובה לשאלה מה היתה מטרת בואם של נאשמים 2 ו-3 לא ניתן להסיק מן הנסיבות עצמן והפרשנות שיש לייחס להן, כמו גם מדבריהם של הנאשמים עצמם. אפתח בדברי הנאשמים:

גירסת נאשם 2

18. הודעותיו של נאשם 2 סומנו ת/3, ת/4. גם נאשם זה הביע את התנגדותו לפעולות המשטרה. הוא השיב על חלק קטן מהשאלות שנשאל, אך לגבי כל השאלות הנוגעות לגופו של עניין נמנע מלהשיב.

בעדותו בבית המשפט תיאר נאשם 2 כי ביום האירוע, בחול המועד סוכות, אירח בסוכתו אנשים רבים ועשו "חפלה". בשלב כלשהו "זרמו דיבורים" על כך שיש ערבים בגבעת הדגל והבינו שקורה שם משהו. אשתו של הנאשם קראה לו מהבית לשיחת טלפון. הוא לא זכר מה נאמר לו בשיחה, אך בעקבותיה יצא לגבעת הדגל עם נאשמים 1 ו-3, ואף לקח מצלמה ומסר אותה לנאשם 3 (עמ' 176 שורה 12 ואילך). בחקירתו הנגדית הוסיף בעניין זה כי איננו זוכר מי התקשר אליו באותה שיחת טלפון, אך אם רשום שזה היה נאשם 4 הוא מאשר ששוחח איתו וגם עם אחרים (עמ' 178 שורות 15-19).

19. הנאשם הוסיף ותיאר כי בשלב כלשהו הוא התקדם לאט ביחס לנאשם 1, ונאשם 1 הגיע לסוג של כפל קרקע ונעלם מעיניו. לדבריו הוא לא ראה את אירוע התקיפה, ופגישתו הבאה עם נאשם 1 היתה במנוסתו, מה שחיזק אצלו את ההנחה שמדובר באירוע פח"ע או אירוע פלילי. הוא ראה שני ערבים רודפים אחרי נאשם 1, נלחץ וברח יחד עם נאשם 1 עד שנעצר (עמ' 176 שורות 21-12). העד הוסיף כי ביציאה מהבית ראה מקל על הרצפה ולקח אותו, כיון שלא ידע את מי הוא עומד לפגוש. לדבריו אם היה לו נשק היה לוקח את הנשק (עמ' 176 שורות 24, 25). בחקירתו הנגדית הבהיר הנאשם בעניין המקל כי חשש שיותקף על ידי פלסטינים (עמ' 179 שורה 14 ואילך). בהמשך הוסיף כי לא מדובר בשעשועים והוא הלך כיון שחשש שמדובר באירוע חמור, כפי שנזכרים לעיתים לאחר מעשה לאחר רצח או גניבה (עמ' 182 שורות 21, 22).

לגבי רעלת הפנים הסביר כי במפגשים כאלה צריך תמיד להיות רעול פנים, בעקבות כמה פעמים שנכווה מ"תלונות שוא של שמאלנים מחו"ל" (עמ' 176 שורות 30, 31). גם נאשם 2 העיד כי במקום האירוע לא היה מקובל שיושבים ערבים, ואם נראו שם הם נעצרו על ידי הרבש"ץ או על ידי צה"ל ונלקחו לחקירה (עמ' 177 שורות 17-19).

20. בחקירה הנגדית נשאל נאשם 2 ספציפית על אירוע של הנפת מקל כלפי אחד השוטרים. הוא השיב כי אינו זוכר זאת אך הוא עצמו לא ידע ששני הערבים הם שוטרים אפילו לאחר שנעצר, והדבר נודע לו רק לאחר שהועלה לרכב בנסיעה אל תחנת המשטרה. הנאשם זיהה את עצמו בתמונות הסטילס שבהן הוא נראה מניף מקל, אך טען שהאלה הונפה תוך כדי שהוא הסתובב וכאשר היה במנוסה, וכי בשונה מצילום וידאו, תמונות סטילס אינן מראות תמונה מלאה. הנאשם הוסיף כי לא התכוון לאיים על אף אחד וכי אין מדובר באיום כאשר הוא נמצא במרחק של שלושים מטר מהשוטר (עמ' 179 שורה 18 ואילך, עמ' 180).

גירסת נאשם 3

21. בשונה מיתר הנאשמים, נאשם 3 מסר גירסה לגופו של עניין כבר בחקירתו במשטרה. בהודעתו הראשונה, ת/5, מסר נאשם 3 כי הגיע לשטח עם מצלמה כדי לצלם, ראה שני ערבים רודפים אחרי עמוד 6



חבריו ואחד מהם קפץ עליו, ריסס אותו בספריי פלפל ובעט בו מבלי שהתנגד. בהמשך ההודעה סיפר כי הגיע לשטח כיון ששמע שיש ערבים ובא לצלם. הוא לא זכר את שמות האנשים שהודיעו לו על כך, וסיפר שירדו לשטח שלושה אנשים כולל אותו, כשהשניים האחרים הם נאשמים 1 ו-2. את היותם רעולי פנים נימק בכך שלא רצו שהערבים ימציאו עליהם תלונות. נאשם 3 הבהיר כי הוא אף פעם אינו מרים יד על אנשי משטרה, ולא אישר שחבריו תקפו את השוטרים. לדבריו עמד במרחק של 100-200 מטר מהשוטרים.

בהודעתו השניה ת/6 טען נאשם 3 שוב וביתר פירוט לגבי העובדה שהותקף על ידי שוטר למרות שלא סיכן אותו, והבהיר שוב את הסיבה להיותו רעול פנים, כדי למנוע תלונות שוא נגדו כפי שהיה פעמים רבות בעבר. הוא נמנע מלאשר כי הנוכחים הנוספים במקום תקפו את השוטרים, וטען כי הצילומים המשטריים שהוצגו לו משקפים תמונה שאינה מלאה. כמו כן טען כי כשיצא למקום ידע שכוחות הביטחון הוזעקו ועתידים להגיע, אבל הביע חשש מאירוע שיקרה לפני הגעת הכוחות למקום.

22. בעדותו בבית המשפט תיאר נאשם 3 את המצב על פי תפיסתו: קיימת אפשרות שמדובר בפרובוקציה של "שמאלנים אנרכיסטים וערבים". בתקופה זו היה מדובר בתופעה כמעט יום יומית שבה עלו עם הכבשים שלהם, הזיקו לחקלאות היהודית ואז הגישו תלונות במשטרה. לדברי הנאשם הוא היה בעבר רועה צאן בחווה של דליה, וכשהתקשר למשטרה היו "עושים ממך צחוק" ולא מתייחסים ברצינות, והצבא מגיע לאירוע רק אחרי שיש אירוע. לכן הם צריכים היו להיות בשטח ראשונים (עמ' 183 שורות 14-21). הוא הוסיף והסביר כי הצילום והתיעוד נועדו כדי למנוע תלונות שוא ולשמש כתיעוד מול המשטרה (עמ' 184 שורות 6, 7). ואילו המקל נועד לדבריו כדי לגרש את העדר שעולה בדרך כלל על שטחיהם ולשמור על השטח שלא יינזק (עמ' 184 שורות 15, 16). גם הסתרת הפנים נועדה לדבריו למנוע תלונות שוא נגדו, מאחר שלדבריו הוא מוכר לערבים כרועה הצאן של החווה בעבר. לדבריו קרה מספר פעמים שהגישו נגדו תלונות שוא והוא זומן לחקירה (עמ' 184 שורות 20-22). בהמשך העיד כי היה בהרבה אירועים שבהם היו לו מצלמה ומקל בתור רועה, ואותם אירועים הסתיימו בויכוח מילולי "שאנו עומדים מולם ודואגים שהם לא יעמדו על השטח שלנו עם הכבשים שלהם ואז בא הצבא ומכריז שטח צבאי סגור ואנו לא יכולים להיכנס לשטח 24 שעות" (עמ' 186 שורות 12-14). בהמשך הבהיר כי יצא לאירועים רבים, אך אף פעם לא תקפו את הערבים, אלא "תמיד היה בצורה ממש פירית וישרה והכל היה מצולם ומתועד..." (עמ' 192 שורות 26-28).

נאשם 3 תיאר אף הוא את הסכנה שבהימצאות ערבים באזור גבעת הדגל, המשמש שטח מרעה לסוסיא ומאפשר תצפית טובה על היישוב (עמ' 183, 184). באשר לכוונותיו הסביר כי לא היתה תכנית, זה לא מארב בצבא שמתכננים לפני כן. "הולכים, רואים מה קורה" (עמ' 184 שורה 9).

23. בנוגע לאירוע עצמו תיאר נאשם 3 כי הלך יחד עם נאשם 2 בעוד נאשם 1 רץ קדימה ועבר אותם אולי ב-200 מטר. הוא ציין את גילו, בן למעלה מארבעים, כך שאינו בכוש בדומה לנאשם 1. לדבריו כשעלו לקו הרכס ראה שני ערבים רצים לכיוונו ואחד מהם ריסס את פניו בגז פלפל, קילל וטען שהוא משטרה. אותו אדם נתן לו מכה, בעט בו והושיבו על הרצפה, תפס את ידיו מאחור וישב על גבו כשהוא פגוע מהריסוס בגז ומהמכות (עמ' 185).

בחקירתו הנגדית נחקר נאשם 3 אודות הצעה שהציע לקצין יוסף אמויאל "למסור לו שם" בתמורה לשחרור ממעצר. בנושא זה לא הוצגה ראיה כלשהי מלבד משפט בודד בסיום החקירה החוזרת בעדותו של אמויאל, בעמ' 121 לפרוטוקול. כך שאין בפני ראיות כלשהן בנושא זה מלבד תשובות של נאשם 3 בחקירתו הנגדית,



שאינן בהן כדי להבהיר את הנושא (עמ' 190 שורה 32, עמ' 191). כך שאין מדובר בראיה ולא אתיחס אליה.

האם עברו נאשמים 2 ו-3 עבירה של סיוע?

24. ב"כ המאשימה בסיכומיה הפנתה לעדויות הנאשמים וביקשה ללמוד מהן על התארגנות של הנאשמים ללכת יחד למקום, על דבר מה שנרקם וקרה, על הצטיידות בכלי תקיפה וכיסוי הפנים כדי להסתתר ולחמוק מעונש.

אני מסופקת אם ניתן לראות את החלטתם של נאשמים 1-3 לצאת למקום האירוע כהתארגנות של הנאשמים. נראה כי מדובר בהחלטה ספונטאנית של הנאשמים, אשר נמצאו כולם בסוכתו של נאשם 2 ושמעו את השמועות על הימצאותם של ערבים בסמוך ליישוב. ההחלטה התקבלה במקום והנאשמים אף לא הלכו יחד, שכן נפתח פער בין נאשם 1 לבין נאשמים 2 ו-3.

25. אולם גם אם היתה בין הנאשמים התארגנות משותפת למטרה כלשהי, לא ניתן לקבוע כי המטרה היתה תקיפתם של אותם ערבים. נאשם 3 תיאר בעדותו דפוס החוזר על עצמו באירועים דומים, הכולל עימות מילולי בעיקרו, ללא אלימות, והעיד כי כך צפה שיהיה גם במקרה זה. נאשם 2 הסביר את ההצטיידות במקל ואמר שאילו החזיק בנשק היה לוקח איתו נשק לאירוע. התבטאות כזו אינה מעידה בהכרח על כוונה לעשות שימוש בנשק, אלא על חשש מפני אפשרות שהאירוע יתפתח בכיוונים לא רצויים. העובדה שהתקיים חשש מסוים שהביא את הנאשמים להצטייד בנשק אינה מעידה בהכרח על כוונה או אף על צפיה שלהם ברמת הסתברות גבוהה שהאירוע הצפוי יהיה כרוך באלימות.

26. היותם של הנאשמים רעולי פנים עשויה להצביע על כוונות שאינן תמימות מצידם. אולם כל הנאשמים נתנו הסבר לכך והבהירו כי חששו מפני תלונות שוא מצד גורמים שונים. הדבר מתיישב עם תיאור אירועים דומים של מחלוקת עם רועים ערבים, כפי שתוארו בעדותו של נאשם 3 ופורטו לעיל. העובדה שהצטיידו גם במצלמה מצביעה על כיוון הפוך, לפיו הנאשמים היו מעוניינים דוקא בתיעוד מעשיהם. מכל מקום, גם אם מדובר בנסיבה מעוררת חשד, אין בה כשלעצמה כדי להצביע על ביצוע עבירה על ד"י הנאשמים.

27. מבחינה משפטית לא ניתן לייחס לנאשמים 2 ו-3 סיוע על ידי נוכחות, שכן כאמור הם כלל לא נכחו באירוע עצמו, אלא במרחק מהותי של עשרות מטרים לכל הפחות, ולדבריהם אף לא ראו את האירוע.

אין בסיס להניח כי נוכחותם של נאשמים אלה בקרבת מקום תרמה לחזק את רצונם של מבצעי העבירות העיקריות, או לסייע להם בכל דרך כמפורט בסעיף 31 לחוק העונשין. שכן התנהגותם של נאשם 1 והחשוד הראשון מצביעה על כך שהם לא המתינו כלל להגעתם של נאשמים 2 ו-3 ולא וידאו את נוכחותם בקרבת מקום. השוטרים, הערבים על פי תפיסתם, לא נהנו מעליונות מספרית, מציד מיוחד או מכח רב יותר, כך שהעובדות מצביעות על כך שהתקיפה התבצעה ללא כל קשר לנוכחותם של נאשמים 2 ו-3 בקרבת מקום. תרומתו של נאשם 3 בצילום האירוע ודאי שלא סייעה לתוקפים, ולהיפך: ברור שהללו לא היו מעוניינים בתיעוד מעשיהם על ידי נאשם 3. כך שלא הוכח היסוד העובדתי של סיוע.

28. מבחינת היסוד הנפשי, היסוד הנפשי הנדרש ממסייע מורכב משלושה רכיבים: מודעות לטיב ההתנהגות המסייעת; מודעות לכך שהמבצע העיקרי מבצע או עומד לבצע את העבירה העיקרית; ומטרה לסייע למבצע העיקרי (ראו ע"פ 9826/05, ג'מאל מחאג'נה נ' מדינת ישראל; ע"פ 11131/02, יוסופוב נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(3) 917; ע"פ 320/99, פלונית נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(3), ועוד). כאמור,



נאשמים 2 ו-3 לא צפו את האירוע שהתרחש, וגם ההצטיידות באלה נעשתה למקרה של תקיפה נגדם ולא תקיפה שלהם נגד אחרים. ממילא לא התכוונו גם לסייע למי שביצע אירוע כזה.

אחריות נאשם 2 לעבירת האיומים

29. לנאשם 2 יוחסה גם עבירה של איומים בכך שנופף באלה שבידו כלפי שוטר. ב"כ המאשימה התבססה בעניין זה על התמונות המצויות בדיסק ת/12, הכולל תמונות סטילס, ולא בכדי. שכן בצפיה בדיסקים מתעדים את רצף האירועים לא ניתן כלל להבחין בפעולה כזו. נאשם 2 הסביר בעדותו לעיל כי הנפת המקל נעשתה תוך כדי בריחה, כי באותו שלב לא ידע כלל שמדובר בשוטרים וכי לא התכוון לאיים על השוטר. אני מקבלת את ההסבר. נאשמים 2 ו-3 העידו, ועדותם לא נסתרה, כי לא ראו כלל את האירוע. התמונה שהתגלתה לעיניהם היתה של שני אנשים הנחזים כערבים רודפים אחרי נאשם 1. גם אם השוטרים הזדהו באופן מילולי כשוטרים, ניתן להניח כי במקום שרר בלבול רב. מכל מקום, מצפיה בדיסקים ניתן לראות כי נאשם 2 ניסה להתרחק מהמקום ולא להיכנס לעימות עם השוטרים, כך שגם אם היתה הנפה כלשהי של המקל לפרק זמן קצר, במרחק שאינו מאפשר פגיעה, לא ניתן לראות בהתנהגותו של נאשם 2 איום כלפי השוטר. על כן אני מזכה את נאשם 2 גם מעבירת האיומים.

הכרעה לגבי נאשמים 2 ו-3

30. לאור האמור אני מזכה את נאשמים 2 ו-3 מעבירת הסיוע לתקיפה, ואת נאשם 2 גם מעבירת האיומים.

ראיות לגבי נאשם 4

31. כאמור, נאשם 4 טוען כי החשוד הראשון שהגיע למקום האירוע ונראה תוקף את השוטר אינו הוא, כך שהשאלה היחידה שיש לבחון היא שאלת הזהוי.

בתשובתו המפורטת לכתב האישום שהוגשה בכתב ביום 18.8.13 טען נאשם 4 כי לא הגיע לעבר השוטרים בשטח, ורעה באותו זמן את עדר הצאן בו הוא מטפל מטעם חוות הר סיני. הנאשם העלה במפורש טענת "במקום אחר הייתי", וטען כי היה באותו תא שטח סביב החווה, אך לא בסמוך לזירה.

גירסת הנאשם

32. נאשם 4 נחקר לראשונה רק ביום 12.10.12, לאחר שאותר על ידי המשטרה. בפתח ההודעה ת/7 הודיע כי אינו מוכן לשתף פעולה בעקבות הפרובוקציה שנעשתה, מאחר שאין לו אמון במערכת. הוא נמנע מלהשיב לשאלות. גם בהודעתו השניה ת/8 ובהודעה השלישית ת/9 נאשם 4 שמר על זכות השתיקה ונמנע מלהשיב לשאלות.

33. בעדותו בבית המשפט העיד נאשם 4 כי בימי חול המועד הוא אינו מחוייב להיות במקום עבודתו בחווה, והעדר רועה במקומות מגודרים המיועדים לכך. אולם הוא נמצא ביום האירוע בחווה, מאחר שהשתתף יום קודם לכך בהילולה של רבי נחמן שהסתיימה בשעה מאוחרת. למחרת, בבוקר יום האירוע, הלך להיות עם העדר מאחר שהוא קשור אליהם, על אף שלא היה מחוייב לכך. לדבריו חיכה לשיחה מאדם שאמור היה להסיע אותו בטרמפ לירושלים. בזמן שהיה עם הכבשים הבחין בדמויות על גבעת הדגל והודיע על כך לרבש"ץ שאמר שיברר את העניין. לאחר שהרבש"ץ לא חזר אליו התקשר לשלומי מוסבקר, שהוא צלם ומתעד אירועים ולאחר שיחה זו קיבל שיחת טלפון מנהג הטרמפ שביקש ממנו



להגיע (עמ' 196, 197). כשהחל לעלות לכיוון סוסיא נזכר שיש מצלמה נוספת קרוב לאירוע, ולכן התקשר לנאשם 2 בשעה 14:57, בהיותו בסוסיא (עמ' 197 שורה 32, עמ' 198 שורה 1, עמ' 199 שורות 3-5, עמ' 200 שורות 21, 22). הנאשם הוסיף כי נסע בטרמפ ליישוב מעון, שהיה בו עד אחר הצהריים ולאחר מכן נסע לירושלים ומשם להוריו בגינות שומרון (עמ' 200 שורה 26 ואילך). הנאשם נשאל בחקירתו הנגדית מדוע לא מסר כבר בחקירתו במשטרה שלא היה במקום האירוע, והשיב כי קיבל הנחיה לשמור על זכות השתיקה מאחר שנעשתה פרובוקציה (עמ' 201).

34. נאשם 4 עומת עם האימרה שיוחסה למעסיקתו, דליה הר סיני, (אשר תידון להלן) לפיה נאלצה להחזיר בעצמה את העדר, הכחיש בתוקף את הטענה והוסיף כי העדר נמצא באזור המגודר (עמ' 203 שורות 1, 2).

הנאשם נשאל אודות איכון הנראה בפלט שיחות הטלפון לפיו בשעה 18:38 נמצא עדיין באזור, והשיב כי לא היה באזור החווה אלא יצא לעבר מעון (עמ' 204). ב"כ הנאשם התנגד לחקירה בנושא זה מאחר שלא הוגשה חוות דעת ולא הוצגה מפת אתרים, והתנגדות התקבלה. (ראו עמ' 204, 205, 208, 209 לפרוטוקול).

עם זאת אציין כי גם על פי העולה מפלט השיחות ומחקירת ב"כ המאשימה, טענת הנאשם לפיה נמצא באזור מעון שאף הוא בדרום הר חברון נראית כמתיישבת עם האיכון.

ראיות התביעה נגד נאשם 4

35. הראיות עליהן מבקשת המאשימה להסתמך לקשירת נאשם 4 אל האירוע נשוא כתב האישום מבוססות בעיקר על שלושה מקורות: הגעתו של הנאשם מהחווה ואליה לפני ואחרי האירוע, שיחת טלפון בין נאשם 4 לבין נאשם 2 שלטענת המאשימה בוצעה במקום האירוע בנוכחות השוטרים, ודבריה של בעלת החווה ומעסיקתו של נאשם 4, דליה הר ציון, אשר יפורטו להלן.

הגעתו של החשוד מהחווה ואליה

36. העד סלומון דסטה, בעדותו בבית המשפט (פרוטוקול עמ' 8 שורה 5), תיאר את הנראה בדיסק ת/11, כשהחשוד יוצא מכיוון הבית של דליה הר סיני ומגיע למקום בו נמצאים השוטרים עם חמור. העד מדבר על כיוון הבית של דליה, אך לא טען שרואים את האדם יוצא מהבית.

רס"ל חנוך נועם נמצא בתצפית באזור שעות רבות לפני ואחרי אירוע התקיפה. הוא העיד כי ראה את החשוד הראשון שהגיע למקום שהחל דרכו מחוות הר סיני. אולם התבקש לדייק והבהיר כי ראה את החשוד מגיע מכיוון החווה, ולא ראה אותו יוצא מפתח החווה עצמה. כמו כן אישר כי בתצפיות שנמשכו עד השעה 18:00 בערך והתמקדו באזור שאליו ברח, החשוד לא נראה יותר (עמ' 90 שורות 15 - 31). כך שגם על פי עדות זו לא ניתן לקשור את החשוד הראשון לחוות הר סיני עצמה, אלא לאזור החווה, ואין ראיה לכך שהחשוד יצא מפתח החווה או נכנס אליה ביום האירוע.

העד גד אשרוביץ היה בזמן האירוע סגן בצה"ל, מפקד צוות התצפית באירוע. העד תיאר אירוע של תקיפת אחד השוטרים ולאחריה מרדף, בו נעצרו שלושה "ואחד בעצם מצליח לחזור חזרה לחוות הר סיני ולא תפסו אותו" (עמ' 10 שורות 1, 2). בחלק השני של עדותו ביום 23.3.14 נשאל אושרוביץ אם ראה את החשוד הראשון יוצא וחוזר לחוות הר סיני, והשיב כי לא זיהה את החשוד נכנס לאחד הבתים שבחווה, כך שהחשוד נכנס לשטח החווה, אך לא ידוע במדויק להיכן (עמ' 93 שורות 6, 13-15, עמ' 95).



37. מעדויות אלו, כמו גם מצפיה בדיסק ת/11, עולה כי החשוד הראשון נראה יוצא מכיוון חוות הר סיני, בה עבד נאשם 4, וכן נראה חוזר אליה, אך לא נצפה במקום מסוים בתוך החווה, כך שלא ניתן לקשור אותו למבנה מסוים ולקבוע כי החשוד אכן נמצא בחווה בסמוך לאחר האירוע.

שיחת הטלפון בין החשוד הראשון לנאשם 2

38. נאשם 2 העיד כי קיבל שיחת טלפון שבעקבותיה יצא עם נאשמים 1 ו-3 לאזור גבעת הדגל. הוא אישר גם קיומה של שיחת טלפון בינו ובין נאשם 4 בשעה 14:57 אם כי טען שהיו גם שיחות אחרות באותו יום, כך שלא אישר במפורש כי היציאה לשטח היתה לאחר שהוזעק על ידי נאשם 4. קיומה של שיחה כזאת נלמד גם מפלט שיחות הטלפון של נאשם 4, ת/21.

העד עוזי ונה העיד (ראו לעיל) כי שמע את החשוד הראשון משוחח בטלפון עם אדם בשם דוד. הוא תיעד את הדברים עוד בזמן האירוע, כשניגש למצלמה המוסווית ודיווח על שיחה של החשוד עם אדם בשם דוד, כפי שניתן לראות בדיסק ת/14.

נאשם 4 אישר קיומה של שיחה עם נאשם 2, ששמו הפרטי דוד, אולם טען כי השיחה בוצעה מחוות הר סיני שבה שהה, ולא מגבעת הדגל.

39. העובדה ששני הנאשמים מודים בקיומה של שיחת טלפון ביניהם בשעה אשר אין מחלוקת שהיא סמוכה לשעת האירוע, בצירוף העובדה שהשוטרים בשטח שמעו שיחה של החשוד עם אדם בשם דוד, מצביעה ברמה גבוהה למדי של הסתברות על כך שמדובר באותה שיחה, ושנאשם 4 הוא שניהל את השיחה מגבעת הדגל, לאחר עימות מילולי עם השוטרים. אולם במשפט הפלילי בו אנו מצויים אין די ברמת ראיות שכזו.

לא נערך ניתוח של כלל התקשוריותיהם של נאשם 2 ונאשם 4 בטווח השעות הרלוונטיות, כך שלא ניתן לשלול את האפשרות שהחשוד הראשון התקשר לאדם אחר בשם דוד בזמן הרלוונטי, במקביל לשיחה בין נאשמים 2 ו-4.

אמרתה של דליה הר סיני

40. רפ"ק שחר מחסומי שימש בזמן האירוע כסגן מפד ימ"ר ש"י ופיקד על הפעילות, בה השתתפו כח יס"מ וכח צבאי. העד תיאר את הדיווחים שקיבל מהתצפיות, שבעקבותיהם הורה לכה לפעול. הוא העיד כי כשהגיע למקום זיהה שני חשודים רצים לכיוון החווה של דליה הר סיני, אחד עם גופיה לבנה ואחד עם חולצה אדומה. יחד עם שני שוטרים נוספים רדפו אחר בעל החולצה האדומה ועצרו אותו, והוא המשיך ברגל לחווה כדי לנסות לאתר את החשוד עם הגופיה הלבנה שברח לחווה. לדברי העד הוא פגש בחווה את אחד מילדיה של דליה, שאמר לו כי אמו ישנה ויש בחווה אדם נוסף בשם עמיחי. הילד הוביל את העד לחדרו של עמיחי, אך לא היה בו איש. (עמ' 125 שורות 21-27). לקראת השעה 17:00 חזר שוב לחווה עם אודי כדי לנסות לאתר את עמיחי. מחסומי העיד כי דליה סיפרה לו שראתה שני ערבים וסיפרה על כך לרבש"ץ ולעמיחי. היא נשאלה על עמיחי והשיבה שהוא לא נמצא והפלאפון שלו אינו זמין, וכי היא הכניסה את העדר שלו לחווה (עמ' 125 שורה 29 - עמ' 126 שורה 1). העד עמד על גירסתו לגבי דברים אלה שנמסרו לו מפיה של דליה הר סיני, גם כשהוצגה לו גירסתה השונה של הר סיני והוצג לו תכנו של מזכר ת/37, אשר יידון להלן (עמ' 136 שורות 6, 7).

41. העד אריאל רחמים, בלש במרחב חברון, יחד עם חברו לצוות, ירון, התבקש לאתר חשוד בתקיפה עמוד 11



במקום, עמיחי זוארץ. כחלק מניסיונות האיתור הגיעו לביתה של דליה הר סיני. בסביבות 16:00. בבית היה גם הרבש"ץ. דליה אמרה שאינה יודעת היכן עמיחי, שמוקדם יותר הוציא את העדר, היא זיהתה מספר ערבים על הגבעה הסמוכה והתקשרה להודיע לו על כך. מאוחר יותר ראתה את העדר ללא עמיחי והחזירה את העדר. כמו כן שאל את הרבש"ץ שהיה במקום היכן עמיחי והוא השיב שאינו יודע, שעמיחי התקשר אליו להודיע לו שיש ערבים על הגבעה, ומאז אינו עונה לטלפון (עמ' 18 שורות 5-13).

אציין כי מדובר בשני אירועים שונים, האחד בסביבות השעה 16:00 בו השתתפו השוטרים אריאל רחמים וירון, והאחר בסביבות השעה 17:00, בו השתתפו שחר מחסומי ואודי.

42. העד יוסף מיכאל מלכה הוא רבש"ץ היישוב סוסיא. הוא העיד כי ביום חמישי בסביבות השעה 15:00 התקשר אליו רועה הצאן עמיחי ואמר שהוא מזהה שני ערבים מתחת לכיפת הדגל במאגר המים, בנקודה הנמצאת 400 מטר מהחוה (עמ' 96 שורה 17 ואילך). בסמוך לאחר מכן קיבל הודעה דומה גם מדליה הר סיני. העד אמר שיברר את הנושא עם צה"ל, יצר קשר עם החמ"ל הצבאי האחראי על הגזרה ונאמר לו שזה תקין. העד שוחח שוב עם עמיחי שאמר לו שהוא רואה שני ערבים, ובשל הספק שהתעורר אצלו העד התקשר שוב לצה"ל וחזר על הודעתו. נאמר לו שוב שזה תקין ושהקצין ייצור איתו קשר. לאחר מספר דקות ראה כלי רכב ש"טסים". נאמר לו שיש פעולה של המשטרה באזור. הוא ניסה שוב ליצור קשר עם עמיחי ולעדכן אותו אך איבד קשר עם עמיחי (עמ' 97 שורות 1-17). מאוחר יותר שוחח עם דליה והיא אמרה לו שאינה יודעת מה קרה ושאלה קשר עם עמיחי רועה הצאן (עמ' 98).

43. דליה הרי סיני העידה כי בדרכה לחווה הבחינה בערך 300 מטר ממערב לחווה בשני גברים לבושים בלבוש ערבי עם חמור, והדבר נראה בעיניה לא שגרתי וחמור. היא התקשרה למיכאל הרבש"ץ, אשר אמר שיודיע על כך מיד לצבא. כשלא חל שינוי לאחר עשר דקות התקשרה שוב לרבש"ץ. הוא אמר לה שדיבר עם הצבא, והם בדרך לשם, ישנה תצפית על האזור והעניין בטיפול. היא לא הרגישה טוב, הלכה לישון והתעוררה לאחר חצי שעה לקול דפיקות הרבש"ץ שסיפר לה מה קרה (עמ' 153 שורה 18 ואילך). לגבי רועה הצאן בחווה, נאשם 4, הר סיני העידה כי לא היה לה קשר איתו בזמן האירוע. לדבריה בשל חג הסוכות איפשרה לו לעזוב את החווה או להישאר בה, כרצונו. העדה אישרה את דבריה במשטרה, לפיהם מאז האירוע לא היה לה שום קשר עם הנאשם ואין לה מושג היכן הוא נמצא. (עמ' 154 שורה 13 ואילך).

לעדה הוצגה גרסתו של העד שחר מחסומי, שהעיד כי אמרה לו שסיפרה לנאשם 4 על הימצאות הערבים בסמוך, וכי היא הכניסה את העדר לחווה. העדה השיבה כי יתכן שסיפרה גם לעמיחי על הימצאות הערבים, אך עמדה על עדותה לפיה לא ידעה שעמיחי הלך למקום, ואף הוסיפה כי לא היתה שולחת אותו למקום מסוכן כשהוא לבד וללא נשק (עמ' 154, 156). היא הוסיפה כי לא ידעה אם עמיחי נמצא בחווה או לא, כיון שבחג הוא משוחרר ויכול להישאר בחווה או ללכת למשפחתו, ובחווה יש אפשרות לגידור של העדר (עמ' 157, 158).

44. מזכר ת/37 נערך על ידי רס"מ אמיתי עמוסי. הוא מתעד שיחת טלפון עם דליה הר סיני ביום 9.10.12 בניסיון להבהיר את הסתירות בין עדותה לבין עדות הקצין שחר מחסומי. על פי האמור שם, החוקר ציין בפני דליה שבהודעתה במשטרה טענה שאינה יודעת אם עמיחי היה מעורב באירוע וכי במהלך חול המועד הקשר איתו היה מינימלי, בניגוד לעדות מחסומי לפיה שלחה את עמיחי אל אותם "ערבים" וכן התקשרה לעדכן את הרבש"ץ. על פי האמור במזכר, דליה אמרה ש"הקצין משקר", והיא לא שלחה את עמיחי זוארץ למקום האירוע ולא ראתה אותו כלל, אלא אמרה למחסומי שאינה יודעת היכן נמצא עמיחי והוא אינו עונה לטלפונים, וכי היא דואגת לו מאד.



45. נראה כי תיאור הדברים בת/37 אינו מדויק, שכן גם על פי דברי השוטרים הר סיני לא אמרה ששלחה את עמיחי למקום האירוע אלא שהודיעה לו על הימצאותם של ערבים שם, במקביל להודעה לרבש"ץ. בעדותה בבית המשפט אישרה הר סיני כי יתכן שסיפרה על נוכחות הערבים גם לנאשם 4 (עמ' 156 שורה 20). כך שבנקודה זו נראה שניתן לקבל את דברי השוטרים ולקבוע כי דליה הר סיני אכן סיפרה לנאשם 4 על נוכחות ערבים בגבעת הדגל.

נותרה, איפוא, נקודה אחת שלגביה קיים שוני בין הגירסאות: האם הר סיני אמרה לשוטרים שנאלצה להכניס אתה עדר לאחר שנאשם 4 לא אותר.

46. דליה הר סיני העידה בבית המשפט. לא נטען לסתירה בין עדותה לבין ההודעה שמסרה במשטרה בסמוך לאירוע. היא נחקרה בנוגע לגירסתם של השוטרים והכחישה את מה שאינו עולה בקנה אחד עם עדותה. העדה העידה כעדת תביעה, ועתה מבקשת התביעה שלא לקבל את עדותה. קיימות מעין אמרות חוץ של העדה בפני אנשי המשטרה, אולם העדה הכחישה את עצם אמירתן של אותן אמרות, והכחשתה היא עקבית, עוד משלב מוקדם של החקירה, כפי שעולה מת/37.

יתר על כן, אמנם בעדותה בבית המשפט הוצגה לעדה גירסת השוטרים. אולם העדה הכחישה אותה והמאשימה לא הודיעה שבכוונתה לבקש להעדיף את אותן אמרות חוץ של העדה. ב"כ הנאשמים, ובמיוחד ב"כ נאשם 4 העלול להיפגע מכך, לא חקרו את העדה כלל בנושא זה.

לאור כל האמור אני סבורה שהתשתית שבפני אינה מאפשרת לקבוע כי העדה אכן אמרה את הדברים שאינם מופיעים בעדותה בבית המשפט.

ראיות נוספות

47. העד אברהם שלמה מוסבכר העיד כי נאשם 4 התקשר אליו ביום האירוע וביקש ממנו לצלם אירוע של הימצאות ערבים רעולי פנים בגבעת הדגל, אך הוא סירב מאחר שלא היה באזור. העד אישר כי הוא מתנדב ב"יחידת תצפית" המתעדת אירועים ביהודה ושומרון בשל חיכוכים (עמ' 110-108).

48. החשוד הראשון תועד על ידי השוטרים כבעל עיניים בהירות וגובה שבין 1.70 - 1.80 מטר. הנאשם אמנם עונה לתיאור זה (ראו עדותו בעמ' 202), אולם מדובר בתיאור כללי ביותר המתאים לחלק נכבד מאוכלוסיית מדינת ישראל, כך שאין בו תרומה של ממש לראיות בתיק.

49. נוסף על אלה טוענת המאשימה כי נאשם 4 התנגד למעצר ולא חזר לחווה מיד בתום חג הסוכות, אולם לא מצאתי שיש בראיות אלו ערך עצמאי של ממש.

אף אחד מבין הנאשמים האחרים לא העיד על נוכחותו של נאשם 4 במקום האירוע. ראו עדות נאשם 1 בעמ' 171 שורות 22-15; עדות נאשם 2 בעמ' 182 שורות 30-23; עדות נאשם 3 בעמ' 193 שורות 27-24.

דין והכרעה לנאשם 4

50. מכל האמור לעיל עולה כי נאשם 4 ידע על נוכחותם של "ערבים" באזור גבעת הדגל, בין שמקור ידיעתו היה דבריה של דליה הר סיני ובין שראה אותם בעצמו. הנאשם פעל בעניין זה - הוא יצר קשר טלפוני עם הרבש"ץ, וכן עם מוסבכר ועם נאשם 2, במטרה שיתעדו את האירוע העומד להתרחש. החשוד הראשון שהתעמת עם השוטרים, תחילה מילולית ולאחר מכן בתקיפה פיזית קשה, הגיע מכיוון חוות הר סיני ונראה חוזר לכיוונה ואולי אף נכנס אליה, אם כי לא נראה נכנס למבנה מסוים. עם זאת



אין ראייה לכך שנאשם 4 "נעלם" מהחוזה ודליה הר סיני נדרשה להכניס את העדר במקומו.

הנאשם טען כי עזב את המקום בטרמפ מיד לאחר שיחות הטלפון. טענתו לא נסתרה, ולא נערכה חקירה מקיפה של כל מספרי הטלפון המופיעים בפלט השיחות של נאשם 4 בשעות הרלוונטיות.

בנסיבות אלו אני סבורה כי צירוף הראיות מקים אמנם חשד ממשי כי נאשם 4 הוא החשוד הראשון שהגיע למקום האירוע, אולם ההסבר שנתן הנאשם אינו בלתי סביר, והחשדות לא הוכחו מעבר לספק סביר.

אני מזכה, איפוא, את נאשם 4 מעבירות התקיפה והאימים.

עבירת ההתפרעות

51. עבירה זו אשר יוחסה לכל הנאשמים לא נזכרה בסיכומי הצדדים, נראה שנזנחה ומכל מקום היא מהווה מעין סרח עודף לעבירות החמורות שבתיק.

כפי שצינתי לעיל, אין מחלוקת על כך שעבירות התקיפה בוצעו על ידי שניים בלבד. לגבי השניים הנותרים, נאשמים 2 ו-3, קבעתי כי לא יצאו למקום במסגרת תכנון מוקדם וכי לא היתה להם כוונה מקורית לקחת חלק בעבירות אלו. גם באופן פיזי, נאשמים 2 ו-3 לא נכחו במקום האירוע אלא במרחק של עשרות מטרים לכל הפחות, כך שלא התקיימה התקהלות של שלושה אנשים לפחות. לא הוכחה התקבלות ולא מטרה משותפת לכולם. על כן מזכה את כל הנאשמים מעבירה זו.

טענת ההגנה מן הצדק

52. ב"כ הנאשמים ביקשו לזכות את הנאשמים גם מן הטעם של ההגנה מן הצדק. לנוכח זיכויים של נאשמים 2, 3 ו-4 לגופו של עניין, הטענה נותרה רלוונטית בעניינו של נאשם 1 בלבד, אם כי הדיון העקרוני נכון לכל הנאשמים. ההגנה מן הצדק מבוססת במקרה זה על אופן ניהול מבצע ה"ביום", כאשר לטענת ב"כ הנאשמים השוטרים היוו סוכנים מדיחים והדיחו את הנאשמים למעשים אשר לא היו מבוצעים על ידם אלמלא המבצע.

53. נפסק כי "תיתכנה נסיבות חריגות, שבהן תרומתו של סוכן מדיח מטעם הרשות לביצוע עבירה פלילית תהיה כה מהותית, עד כי יהיה בה כדי להקים לנאשם טענת 'הגנה מן הצדק' אשר בהתקבלה עשויה היא להביא לביטול האישום נגדו ואולם, ברי כי לא זה המקרה שלפנינו" שכן "הפעלת הסוכן במקרה דנן לא הייתה בבחינת ניסיון להכשיל אזרח תמים, שאין לו יד ורגל בעולם העברייני, ולהביאו לידי ביצוע עבירות" (ע"פ 3396/09, יהודה אלהיב נ' מדינת ישראל).

ועוד: "כיום מקובלת הנורמה לפיה אל לו לסוכן הסמוי לפעול להכשלת אזרח תמים, שאלמלא התערבות הסוכן לא היה מגיע לכדי ביצוע עבירה, ואל למשטרה לשגר סוכן מדיח לאדם אלא אם בידה מידע אמין המחשידו כמי שנוהג לבצע פשעים חמורים מן הסוג המהווה נושא לחקירה, וכאשר השימוש בסוכן הכרחי לצורך קידומה. כן מקובל הכלל כי אל לו לסוכן סמוי להפעיל אמצעי לחץ ושכנוע מוגזמים כדי לשכנע חשוד לבצע עבירה" (ע"פ 1224/07 אברהם בלדב נ' מדינת ישראל).

לטענת ב"כ הנאשמים, מבצע הביום והפעלת השוטרים המסתערים היה כה חמור וקיצוני, עד שהוא מצדיק זיכוי של הנאשמים מן העבירות המיוחסות להם.



54. חלק ניכר מטענות הסניגורים נוגעות להיבטים מבצעיים של המבצע. שיקולים אלה בעיקרם אינם מעניינו של בית המשפט, אם כי לא ניתן שלא לתהות על כך שתכנון המבצע העמיד בסכנה ממשית את שלומם ואף את חייהם של השוטרים. גם במתווה הנוכחי ספג השוטר עוז מעשי תקיפה ואלמות לא קלים. אולם כל תקלה קלה, התפתחות לא מתוכננת, אי הבנה בין המעורבים שהיתה גורמת להסלמה, והימצאות נשק חם בידי התוקפים עלולה היתה להעמיד בסכנה של ממש את שלומם של השוטרים ושל כל המעורבים. יש לשבח את השוטרים אשר התנדבו למלא תפקיד העלול להעמיד אותם בסכנה כזאת, אולם מבחינת תכנון המבצע עצמו, נותר הרושם כי תכנון המבצע היה לקוי מעיקרו.

55. טענה נוספת שהעלו ב"כ הנאשמים היא שפעולת הביום היוותה מעין "סוכן מדיח" אשר הכשיל את הנאשמים וגרם להם לבצע מעשים שלא היו מבצעים אלמלא אותה פעילות. על פי גישה זו, המבצע התקיים בנקודה סמוכה ליישוב סוסיא, כאשר השוטרים מתנהגים באופן חריג ביותר שהיה בו כדי להקים חשד שאין מדובר בעוברי אורח תמימים, ותוך ניטרול של המערכת המטפלת באירועים אלה באופן רגיל, באמצעות רבש"ץ היישוב. נסיבות חריגות אלה הן שהביאו את הנאשמים, על פי הנטען, לפעול כפי שפעלו.

56. אני סבורה כי יש ממש בטענות הנאשמים בנוגע להתנהלות החריגה של השוטרים, אשר גרמה לתחושת סכנה אצל הנאשמים וחבריהם. עם זאת, גם המצב שנוצר לא הצדיק תקיפה של השוטרים כפי שנעשתה. על כן טענת ההגנה מן הצדק במקרה זה אינה קיצונית עד כדי זיכוי הנאשמים, אולם יש להביאה בחשבון לעניין העונש. אפרט:

57. המקום שנבחר לביצוע האירוע, גבעת הדגל, מרוחק רק מאות אחדות של מטרים מהיישוב סוסיא שאינו מוקף גדר. הנאשמים עצמם הדגישו בעדויותיהם את הסכנה שראו בהימצאות ערבים באותו מקום ללא סיבה וללא מעש. מסקנה דומה עולה גם מדבריהם של עדי התביעה:

הרבש"ץ יוסף מיכאל מלכה אישר כי באזור קיימת סכנה תמידית לביטחון התושבים והם מוקפים באוכלוסיה עוינת, וכי כאשר נמצאים ערבים בנקודה כה קרובה ליישוב טבעי מבחינתו שיתריעו על כך בפניו (עמ' 99). העד הבהיר: **"יישוב סוסיא זה מקום פתוח, אין גדר. אין מצב שעוברים 400 מטר מהנקודה הזאת. אנו מקפיצים כוחות על יותר רחוק מזה. אני צריך לציין שהיה לנו אירוע קשה לפני כמה שנים עם דליה הר סיני ובעלה לפני 12 שנה. בעלה נרצח... באותו היום היה תצפית על החווה ובערב הבן אדם נרצח בשטח כמו בערך 700-800 מטר מהיישוב. קל וחומר על 400 מטר אני אקפיץ כוחות, אני לא יכול לאפשר לעצמי לקחת סיכון כזה"** (עמ' 100 שורות 1-5). בהמשך עדותו אישר הרבש"ץ כי הימצאותם של ערבים במקום, ללא עדר שהם רועים, כשהם נעים זמן רב באותה נקודה, במרחק קטן מהיישוב, מעוררת חשד ומצדיקה הקפצה דחופה של צה"ל, וכי במרחק מסויים מהיישוב אסור לאף אחד לשהות על מנת לאפשר ליישוב זמן תגובה במקרה של תקיפה (עמ' 106-100).

58. דליה הרי סיני העידה כי בדרכה ממעון לחווה הבחינה בערך 300 מטר ממערב לחווה בשני גברים לבושים בלבוש ערבי עם חמור, והדבר נראה בעיניה לא שגרתי וחמור. היא תיארה כי מדובר במקום המהווה "חצר אחורית" של היישוב, נשים עושות שם הליכה, ילדים מסתובבים על אופניים, וביתה הותקפה מינית במקום לפני מספר שנים. היא ראתה בנוכחותם של הערבים במקום "אור אדום", והתקשרה למיכאל הרבש"ץ, אשר אמר שידוע על כך מיד לצבא (עמ' 153).

59. העד גד אשרוביץ אישר שידע על אירועי פח"ע במקום (עמ' 13 שורות 32-30).



השוטר עוזי ונה לא הכחיש שהימצאותם בשטח בנקודה רגישה, הימצאותם מקום זמן רב עלולה להיתפס על ידי התושבים כמחשידה וכאירוע שיכול להתפתח לסכנה (עמ' 39 שורה 10 ואילך).

60. העדה לילה ברבל, תצפיתנית במקום האירוע, העידה כי בין שמדובר בשוטרים מחופשים או בערבים זהו אירוע חריג, ואם היו שם ערבים לא בגדר האירוע היתה נשאת בתצפית ולא עוזבת (עמ' 20 שורות 22, 25), ואף מדווחת לרבש"ץ של סוסיא (עמ' 21 שורה 2). וראו גם עמ' 24 שורה 25 ואילך. העדה הוסיפה כי העובדה שלא היו איתם עדר וכלי עבודה כשלעצמה מחשידה (עמ' 23 שורות 5, 6). העדה ברבל התייחסה גם לאופיה החריג של הפעולה (עמ' 22 שורות 3, 4), והעידה לגבי תחקיר, "אני זוכרת שהמשטרה ביקשו מהצבא לא להתערב. כשאמרו לי שהכל תקין ואני התעצבנתי איך אומרים שהכל תקין. לאחר האירוע לא זוכרת עם מי דיברתי והוא אמר לי שהמשטרה ביקשה מהצבא לא להתערב" (עמ' 22 שורות 22-24).

ניצן שטסלר, סמלת חמ"ל, מפקדת משמרת התצפית בזמן האירוע, אישרה בחקירתה הנגדית קיומה של הנחיה שלא לדווח לרבש"ץ על האירוע, על מנת שלא להכשיל אותו (עמ' 28 שורות 21-17).

יותר מכל ניתן ללמוד על אופיו החריג של האירוע מדבריו של השוטר עוזי ונה, אשר נשאל אם אפשר להגדיר את המשימה כהצלחה, מכיון שהשוטרים אכן הותקפו, והשיב בחיוב (עמ' 34 שורות 28, 29). בחקירתו הנגדית הבהיר כי **"אפשר לומר שהגדרת המשימה שלנו הוא להיות מותקפים..."** (עמ' 43 שורה 3).

61. חלק מעדי התביעה הזכירו את הצורך בביצוע פעולת הביום בשל אירועים חוזרים של תקיפת ערבים באזור. אולם לא הובאו נתונים או ראיות בנושא זה.

הראיות מצביעות על כך שהאירוע המבוים היה אכן אירוע פרובוקטיבי וכלל נסיבות חריגות שאינן שגרתיות. השוטרים התמקמו במקום קרוב יחסית לחווה ולישוב. הם שהו ללא מעש זמן לא קצר במקום שאין בו יבול לעבד, ללא צאן לרעות. השוטרים לא עברו במקום אלא שהו בו ללא כל הסבר נראה לעין. מדובר, איפוא, בנסיבות שיש בהן כדי לעורר חשד ממשי. במיוחד על רקע אירועי הפח"ע שהיו באזור.

החשוד הראשון שהגיע אל השוטרים פעל תחילה ללא אלימות ודרש מהשוטרים לעזוב את המקום, אולם הם סירבו. גם השלב השני של האירוע, עם הגעתם של הנאשמים הנוספים, מצביע על תגובה בלתי אופיינית של השוטרים, הנערכים להיתקלות ונראים כ"חותרים למגע" מול הנאשמים. מבלי להתייחס לשאלה אם מותר או אסור היה לערבים לשהות במקום, ניתן לקבוע כי עצם השהיה ללא כל הסבר, על אדמת טרשים לא מעובדת, מעוררת תמיהה, ובהתחשב במאפייניו של האזור מעוררת גם חשד ופחד. עם זאת, מכאן ועד תקיפת מי שנחזים כערבים, עדיין ארוכה הדרך. על כן אני סבורה שאין בטענת ההגנה מן הצדק כדי להביא לזיכוי הנאשמים, אולם יש להביאה בחשבון לעניין העונש.

62. לאור האמור החלטתי להרשיע את נאשם 1 בעבירה של תקיפה בנסיבות מחמירות כמפורט לעיל, ולזכותו מהעבירות הנוספות. כמו כן החלתי לזכות את נאשמים 2, 3 ו-4 מכל המיוחס להם.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 יום.



ניתנה היום, כ"ו כסלו תשע"ו , 08 דצמבר 2015, במעמד הצדדים